

Concept besluitenlijst auditcommissie

Datum	03-12-2024
Tijd	19:30 - 21:30 uur
Locatie	Kamer Middelburg, A010
Voorzitter	W. Versluijs
Aanwezig	De heer Boone, mevrouw Kool-Blokland, de heer Schutz, de heer Temmink en de heer Versluijs
Tevens zijn aanwezig	De heer De Bat (gedeputeerde), afdelingsmanager financiën, waarnemend concerncontroller, beleidsmedewerker, financieel statenadviseur, commissiegriffier. De heer Van Gerwen en de heer Thus (accountant EY, bij agendapunten 4 en 5).
Afwezig	De heer Kok

1 **Opening en mededelingen**

De voorzitter opent de vergadering.

Er zijn geen mededelingen.

2 **Vaststellen van de agenda**

De agenda wordt vastgesteld.

3 **Besluitenlijst auditcommissievergadering van 8 oktober, met actiepuntenlijst**

De heer Schutz stelt een vraag over het 217a onderzoek op pagina 3 laatste alinea. Is de handreiking beleidsevaluaties een hulpmiddel om toekomstige achterstanden in beleidsevaluaties te voorkomen? Zijn interpretatie uit de besluitenlijst is dat de handreiking alleen is bedoeld om beter te evalueren.

De waarnemend concerncontroller geeft aan dat de handreiking bedoeld is om beter te evalueren door ook aan de voorkant zaken beter in te regelen. De handreiking helpt daarmee toekomstgericht.

Naar aanleiding van de actiepuntenlijst wordt opgemerkt dat de infosessie van de accountant voorlopig gepland staat op 9 mei in de ochtend, in afwachting van de agendacommissie.

Conclusie: besluitenlijst ongewijzigd vastgesteld. Actiepuntenlijst bijwerken: nr. 3 t/m 5 zijn afgerond en kunnen van de actielijst af.

4 **Managementletter accountant EY 2024**

4.1 **Brief GS van 1 oktober 2024 over Managementletter EY 2024 - 536813**

De interim (tussentijdse) controle van de accountant heeft geleid tot de Managementletter EY 2024. GS constateren in hun brief dat de accountant aangeeft dat er sprake is van een toereikende interne beheersingsomgeving. In de managementletter zijn een beperkt aantal aanbevelingen opgenomen voor verdere doorontwikkeling van de beheersing. GS herkennen zich in het beeld dat de accountant van onze organisatie schetst, nemen de aanbevelingen over en geven hier invulling aan.

De heer Van Gerwen geeft allereerst een toelichting. De interimcontrole behelst opzet en bestaan van processen inclusief IT-systemen. De managementletter is afgestemd met de organisatie en besproken met GS. De aanbevelingen zijn primair gericht op de bedrijfsvoering en voor GS. Het algemene beeld is dat de interne beheersing van goed niveau is en dat is terug te zien in de bedrijfsvoeringsmonitor op pagina 13.

Hij constateert dat een aantal aanbevelingen die zijn gedaan ook zijn overgenomen, zoals bij specifieke uitkeringen. De uitdaging nu is om dit niveau vast te blijven houden tezamen met ook de grote complexe dossiers die de komende jaren de aandacht zullen blijven vragen. De organisatie heeft veel aandacht voor uitvoeringsgerichtheid. Oog houden voor compliance is ook belangrijk.

De heer Thus benoemt de kernpunten in de controle. De rechtmatigheidsverantwoording bevat geen bijzonderheden die aandacht behoeven. De gedane aanbevelingen worden ter harte genomen in de uitvoering van analyses. De gedegen inrichting van het proces is een solide basis voor de totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoording.

De waardering van de deelneming Westerscheldetunnel is een kernpunt, belangrijke ontwikkelingen kunnen impact hebben op de waardering. Een mogelijke afwaardering komt in beeld als de contante waarde van de kasstromen in toekomstige jaren lager is dan de boekwaarde. Deze marktwaardetoetsing wordt jaarlijks uitgevoerd en is complex.

Hierover heeft EY tussentijds het gesprek met de organisatie over belangrijke ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de marktwaardetoets, zoals het gedeeltelijk tolvrij worden als ook de betonschade. Aan GS is gevraagd de waardering in de jaarstukken 2024 goed te onderbouwen.

De ontvangen dividendbaten van ZEH van € 240 miljoen krijgt ook aandacht in de controle. Hiervan is een deel doorgestort aan GBE Aqua, die daarvan leningen heeft afgelost bij de bank. Het risico van de provincie in de vorm van garantstellingen neemt hiermee af, tegelijkertijd neemt het kapitaalbelang op de balans toe.

Vanuit de auditcommissie komen er complimenten voor de vooruitgang ten opzichte van voorgaand jaar en de stand per proces op pagina 13 van de managementletter. De leden stellen nog de volgende vragen:

1. Pagina 2, wordt gesproken over de grote strategische opgaven zoals energietransitie en stikstofmaatregelen. Hoe gaat de accountant met deze grote uitdagingen om?
2. Pagina 2, accountant vraagt de organisatie om oog te blijven houden voor compliance nu de nadruk meer ligt op uitvoeringsgerichtheid. Is hierin een verandering zichtbaar ten opzichte van voorgaande jaren? Hoe weegt GS dit af bij hun keuzes?
3. Pagina 3 punt 4, verantwoording subsidies. Inkomsten verantwoorden in hetzelfde jaar als de uitgaven. Soms zit hier speling op. Accountant vraagt aandacht voor tijdige ontvangst van verantwoordingsinformatie. Is daar sprake van te veel gebruik maken van speling?
4. Pagina 11 Zanddijk, inkoop en aanbesteding. Zijn hier Europese aanbestedingsregels niet goed verlopen? Is dit nu wel goed geregeld?
5. Pagina 15 verantwoording duurzaamheidsverslaggeving, aangegeven wordt de versnelling in stappen te doen. Wanneer is dit inzichtelijk en wat voor tijdpad?
6. Pagina 7, RVO geen gecontroleerde verantwoordingsinformatie. Komt dat vaker voor of is dit incidenteel geweest?

7. Pagina 10, waardering kapitaalbelang GBE Aqua staat halverwege de tekst dat deelnemingswaarde lager is dan relatieve belang. De bedragen die erbij staan laten juist zien dat de deelnemingswaarde hoger is. Hoe zit dit?

Reactie op vragen vanuit accountant:

1. De grote uitdagingen liggen met name bij de organisatie. Dit heeft niet direct impact op de jaarrekening. Als accountant hebben zij hier niet direct mee te maken maar ze signaleren wel dat dit extra druk geeft op de organisatie.
2. SPUK's wil de organisatie zoveel mogelijk uitgeven maar het kost ook veel tijd om aan de regels te voldoen. Dit levert altijd druk op, ook omdat veel SPUK's een eindtermijn kennen. Niet uitgeven is dan terugbetalen. SPUK's gaan gepaard met veel wet- en regelgeving, geld mag niet zomaar uitgegeven worden.
3. Bij de subsidies is sprake van een afhankelijkheid van verantwoordingsinformatie van andere partijen om de subsidie last goed te kunnen bepalen. Dit speelt bij projectsubsidies > € 500.000. Waar het in het eerste jaar lastig was om de tussentijdse informatie te verkrijgen zijn daar afgelopen jaar zichtbare stappen in gezet, mede door goede afspraken met organisaties.
4. De accountant van Zanddijk BV moet ook een rechtmatigheidsoordeel geven. Dit was vorig jaar niet goed ingeregeld en eenmalig opgelost door het opvragen van aanvullende informatie. Voor dit jaar zijn afspraken door Zanddijk BV met hun accountant bekrachtigd zodat rechtmatigheid wordt meegenomen in de controleverklaring daar.
5. Duurzaamheidsverslaggeving: de eerste stap is gezet. Een verbetering is zichtbaar ten opzichte van vorig jaar, namelijk dat er een afzonderlijke paragraaf voor is opgenomen in de begroting. Als de heer Van Gerwen dit vergelijkt met andere overheden of het bedrijfsleven dan zijn er nog stappen te zetten. Dit zal ook meer tijd in beslag nemen.
6. Afgelopen jaren is het nooit voorgekomen dat RVO geen gecontroleerde verantwoordingsinformatie aanleverde. Vorig jaar was dan ook een bijzonder jaar. De accountant heeft samen met de organisatie extra werkzaamheden moeten uitvoeren hierdoor. RVO verstrekt subsidies voor de provincies. Auditdienst Rijk (ADR) vindt het niet zijn taak om te controleren bij RVO. Hiervoor moet een accountant ingezet worden. Vanuit accountantsorganisaties en IPO wordt hierop geacteerd om duidelijk te krijgen wie dit gaat controleren. Lijkt handig als er één accountant op gezet wordt.
7. Dit klopt, moet hoger zijn in plaats van lager.

De heer De Bat reageert nog op de vraag over afweging compliance en uitvoering. De basis is compliant zijn, maar hij wil ook doelen realiseren. In de organisatie staat er druk op de vrijheid binnen deze regelgeving die ambtenaren ervaren. Hoe vaak moet er nog extra naar een voorstel gekeken worden alvorens een besluit kan worden genomen? Mogen er fouten gemaakt worden, hoe wordt daarnaar gekeken? Dit moet bestuurlijk aangevoeld worden en dan ondersteuning op geboden worden.

De heer Schutz stelt dat fouten maken mag en wil weten welke vangnetten de organisatie dan daarvoor heeft ingericht. Welke mogelijkheden zijn hiervoor zonder dat iedereen in de control bezig is?

De heer De Bat geeft aan dat dit niet alleen achteraf nalezen en controleren moet zijn, maar vanuit afdeling control ook vooraf in de processen al sturing geven. Op deze manier

ondersteunen zij in de bestuurlijke afwegingen die gemaakt moeten worden, waarbij er ook risico's genomen worden.

De heer Temmink vraagt wat de vervolgstappen zijn in de verslaggeving over verduurzaming.

De heer De Bat geeft aan te willen leren van anderen. Bij de volgende jaarrekening komt weer een geactualiseerde paragraaf ten opzichte van de vorige keer. Er is niet echt een blauwdruk voorhanden die de provincie kan gebruiken. Het is niet zijn bedoeling in de duurzaamheidsparagraaf het programma 'Energie op klimaat' over te doen en de paragraaf richt zich daarom op waar de organisatie zelf invloed op heeft, keuzes met inkoop etc.

De heer Van Gerwen heeft de verwachting dat er steeds meer voorbeelden beschikbaar komen.

De heer De Bat wil niet de maatstaven van grotere bedrijven op de provincie leggen. Het moet behapbaar blijven en nut hebben.

De afdelingsmanager financiën benadrukt dat de jaarrekening de verantwoording is over de begroting. Dat betekent dat in de jaarstukken 2024 nog geen duurzaamheidsparagraaf is opgenomen, maar pas vanaf de jaarstukken 2025.

Conclusie: de auditcommissie heeft kennis genomen van de managementletter.

5 Risicomanagement

De organisatie is bezig met de actualisatie van het risicomanagementbeleid en de afdelingsmanager financiën geeft een presentatie aan de auditcommissie over het huidige beleid en de voorgenomen wijzigingen. Vooraf heeft de auditcommissie vragen over de systematiek van het risicomanagement bij de afdeling Financiën aangeleverd.

De auditcommissie kan aandachtspunten meegeven voor de actualisatie van het risicomanagementbeleid. Het geactualiseerde beleid wordt geagendeerd voor de auditcommissie van 18 februari 2025.

De afdelingsmanager financiën geeft aan dat de presentatie ook is gepubliceerd op iBabs. De evaluatie van het risicomanagementbeleid bevindt zich in het stadium dat het beleid ambtelijk geactualiseerd wordt. Aan de auditcommissie wil de afdelingsmanager financiën een aantal ambtelijk voorgenomen wijzigingen voorleggen.

De presentatie behandelt onder andere de belangrijkste beleidskaders, het vastleggen van risico's in NARIS, de rapportering, uitkomsten van evaluatie en voorgenomen wijziging van beleid.

Een les die getrokken is uit de evaluatie is dat het kernteam weer opnieuw in stelling moet worden gebracht. Ook denkt de organisatie aan een aanpassing van de beschikbare risicobuffer, een verlaging van de ratio weerstandsvermogen, een lager zekerheidspercentage op de Monte-Carlosimulatie en het niet langer hanteren van de ratio algemene reserve / benodigde risicobuffer.

De heer Schutz geeft aan te kunnen volgen dat de vrije belastingcapaciteit niet direct inzetbaar is en daarmee minder geschikt om als risicobuffer te worden ingezet voor incidenten. Is er een risicomanager (chief risk officer) aangesteld en zo niet, is er dan wel voldoende oog voor risicomanagement in de organisatie?

De afdelingsmanager financiën geeft aan dat er lessen geleerd kunnen worden uit risico's die zich voordoen, hieruit komen geen indicaties dat risicomanagement niet goed loopt. Terugkijkend op het moment dat het risicomanagement is geformaliseerd, namelijk 2016, tot heden hebben zich geen grote financiële risico's voorgedaan die niet zijn geïdentificeerd binnen het risicomanagement.

De heer Schutz geeft als voorbeeld het grote project Zanddijk waar hij twijfelt of de provincie hier wel op tijd bij was.

De heer De Bat vindt dat bij grote projecten heel serieus gekeken wordt naar de juiste risico-inschatting. Hierbij worden ook deskundigen betrokken zoals provincieadvocaat, financiën, control en waar nodig externen. De voortgangsrapportage van Zanddijk gaf wel steeds het juiste zicht op de risico's en de beoordeling daarbij is gemaakt dat het financieel ook binnen de grenzen bleef.

De heer Temmink vraagt hoe de risicobeheersing binnen programma's is geregeld.

De afdelingsmanager financiën antwoordt dat wordt meegekeken door ambtenaren die verstand hebben van risicomanagement in programma's, beleidsvelden en besluiten die worden genomen. Vanuit financiën wordt hierbij ook actief contact gezocht met de afdeling control, maar ook met de juristen, waaronder de provincieadvocaat.

De waarnemend concerncontroller beaamt dat ook als risico's buiten een project gesignaleerd moeten worden, control dit oppakt. Zij zien breed toe op de juiste risico inschatting en beheersing. Daarbij stimuleert control dat het kernteam blijft werken aan risicobewustzijn, gesprekken gevoerd worden over risico's en over benoemenswaardige zaken geacteerd wordt richting GS.

De heer Van Gerwen geeft aan dat het verloop van risico's interessant is om naar te kijken. Bij grote projecten wordt dit ieder kwartaal toegelicht.

De heer Boone geeft aan dat het huidige risico-overzicht, met de pijl die een kleurovergang heeft van groen naar rood, niet het inzicht geeft dat hij graag zou hebben. Aangegeven wordt dat andere provincies meer informatie geven over de risico's, met een kansinschatting en financiële impact. De heer Van Gerwen beaamt dit.

GS zegt toe uit te zoeken wat de mogelijkheden zijn om meer informatie te geven bij de risico's zodat duidelijker is hoe de risico's zich tot elkaar verhouden.

Conclusie: de auditcommissie heeft kennis genomen van de toelichting op het risicomanagement en ziet het geactualiseerde beleid graag terug op de agenda van 18 februari 2025. Aan de actielijst wordt een actie toegevoegd voor GS om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om meer informatie te geven in de rapportage over risico's.

6 Uitkomsten 217a onderzoek 2024

6.1 Brief GS van 29 oktober 2024 over 217a-onderzoek 2024 - 555990

GS bieden het integrale onderzoeksrapport van het 217a-onderzoek 2024 'Het proces van bestuurlijke besluitvorming in kaart gebracht' aan ter kennisname voor de auditcommissie, vooruitlopend op datgene wat wordt opgenomen in het jaarverslag 2024. GS nemen de aanbevelingen over.

De heer Versluijs heeft een vraag bij het op pagina 12 genoemde voorkeursadvies in GS-

nota's. Is er in de scope van het onderzoek ook gekeken naar hoe de portefeuillehouder sturing geeft aan het voorkeursadvies. In welk stadium gebeurt dit?

De waarnemend concerncontroller antwoordt dat dit niet direct in scope is meegenomen maar de behandelend ambtenaar kan een voorkeur van de portefeuillehouder benoemen in de GS-nota.

De heer De Bat beaamt dat een portefeuillehouder inderdaad een voorkeur kan hebben. De ambtenaar adviseert echter onafhankelijk en daar heeft GS geen invloed op. De waarnemend concerncontroller benoemt dat de ambtenaar het gehele college adviseert, niet alleen de portefeuillehouder.

De heer Schutz vraagt hoe gekeken wordt of een voorstel dan binnen het coalitieakkoord past.

De heer De Bat geeft aan dat de politieke opdracht verdedigt moet worden door GS en niet de ambtenaar.

De heer Versluys vraagt hoe de diversiteit aan mogelijkheden goed in de GS-nota's naar voren wordt gebracht.

De waarnemend concerncontroller verwijst hiervoor naar pagina 16 van het verslag waar aanbevelingen worden gedaan voor een goede nota. De integrale nota met een voorkeursvariant die wordt verwerkt in het besluit is voor de kwaliteit belangrijk.

Conclusie: de auditcommissie heeft kennis genomen van de onderzoeksrapportage 217a onderzoek 2024.

7 Jaarplan auditcommissie 2025

De auditcommissie heeft de ambitie uitgesproken om te ontwikkelen naar een commissie van het kaliber medium/large waarbij de commissie een procedureel bestuurlijke klankbord is, de Staten beter en vaker adviseren over P&C-aangelegenheden en de accountant scherper aansturen.

Om dit te kunnen realiseren is een jaarplan met een meerjarendoorkijk tot het einde van de statenperiode opgesteld.

De financieel statenadviseur geeft aan dat een eerste aanzet is gedaan om doelstellingen SMART te formuleren in het jaarplan en nodigt de leden van de auditcommissie uit om hier nog kritisch naar te kijken.

Aan de afdelingsmanager financiën en waarnemend concerncontroller wordt gevraagd om items vanuit de ambtelijke organisatie voor de agenda van de auditcommissie tijdig aan te geven zodat deze kunnen worden toegevoegd aan het jaarplan.

Conclusie: auditcommissie is akkoord met het jaarplan. Een actie toevoegen aan de actielijst voor het inplannen van een extra vergadering in juni 2025 voor bespreken controleplan met accountant.

7.1 Nazorgfonds gesloten stortplaatsen

Tijdens de voorbespreking van de jaarplanning 2025 is ter sprake gekomen of de begroting en jaarstukken van het Nazorgfonds Gesloten Stortplaatsen op de agenda van de auditcommissie kunnen blijven staan. Afsproken is het reglement van orde te betrekken in de bespreking.

Voorgesteld wordt om de stukken van het Nazorgfonds Gesloten Stortplaatsen ter kennisname op de auditcommissie te houden, gezien de beperkte tijdsbesteding die hiermee gepaard gaat en dit punt ter overweging aan de auditcommissie van de volgende statenperiode mee te geven via het overdrachtsdocument.

De heer Schutz memoreert dat de vraag was of de auditcommissie er een rol in heeft. De afdelingsmanager financiën geeft aan dat het Nazorgfonds een verbonden partij is waarbij de provincie 100% financieel en bestuurlijk verantwoordelijk is. Tevens zit er een directe relatie tussen de provinciale begroting en het nazorgfonds over de middelen die worden toegekend aan het nazorgfonds in relatie tot het afgegeven rendement aan het nazorgfonds. Vanuit deze achtergrond heeft het nazorgfonds altijd op de agenda gestaan.

Conclusie: het Nazorgfonds gesloten stortplaatsen blijft deze statenperiode op de agenda bij de auditcommissie.

8 Rekenkamerrapport Rode Draden

De financieel statenadviseur heeft een voorstel gemaakt voor de opvolging vanuit het rekenkamerrapport Rode Draden.

Conclusie: het voorstel is akkoord. Vanuit de auditcommissie zal de heer Versluijs als klankbord dienen tijdens de uitvoering van het voorstel.

9 Rondvraag

De heer Schutz wil graag weten wat de stand van zaken is van de vordering op de belastingdienst België.

De heer De Bat antwoordt dat begin september een gesprek heeft plaatsgevonden met de eigen belastingdienst. De mening van de belastingdienst België verschilt echter van de eigen belastingdienst. Het gaat om € 650.000 en de provincie loopt tegen een verjaringstermijn van drie jaar aan in België. Net voor de verkiezingen is er gesproken met de minister in België.

De afdelingsmanager financiën geeft aan nogmaals contact te zoeken. Wellicht wikkelen we dit af in de jaarrekening 2024.

10 Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 21.30 uur. De volgende vergadering van de auditcommissie zal plaatsvinden op 18 februari 2025.